EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 22.3.2024
COM(2024) 134 final

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Andorran ruhtinaskunnan kanssa tehdyn valuuttasopimuksen ja San Marinon tasavallan kanssa tehdyn valuuttasopimuksen muuttamisesta

PERUSTELUT

Euroopan unioni on allekirjoittanut valuuttasopimukset Andorran ruhtinaskunnan[1] ja San Marinon tasavallan kanssa[2].

Valuuttasopimusten mukaisesti Andorran ruhtinaskunnan ja San Marinon tasavallan virallinen valuutta on euro. Valuuttasopimusten mukaan sekä euron sujuvan käytön varmistamiseksi ja euron suojaamiseksi maiden on saatettava EU:n rahapoliittiset säädökset osaksi kansallista lainsäädäntöään. Koska sekä Andorran ruhtinaskunnalla että San Marinon tasavallalla on merkittävä pankkisektori, joka toimii läheisessä yhteydessä euroalueen pankkisektoriin, Andorran ruhtinaskunnan ja San Marinon tasavallan on pantava täytäntöön myös euron suojaamisen kannalta merkityksellinen EU:n pankki- ja rahoituslainsäädäntö. Tämä koskee erityisesti asianomaisten rahoituslaitosten toimintaa ja valvontaa kussakin valuuttasopimuksessa vahvistettujen ehtojen mukaisesti. Lisäksi molempien maiden on pantava täytäntöön kaikki rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat EU:n säädökset. Valuuttasopimusten nojalla täytäntöön pantavat EU:n säädökset luetellaan sopimusten liitteissä.

Neuvottelut assosiaatiosopimuksesta Andorran ruhtinaskunnan ja San Marinon tasavallan kanssa saatiin päätökseen joulukuussa 2023. Assosiaatiosopimuksen mukaisesti näiden kahden maan on pantava täytäntöön kaikki sovellettavat pankki-, vakuutus-, varainhoito- ja arvopaperimarkkinoita koskevat EU:n säännökset ja sovellettava niitä kaikilta osin ja tehokkaasti. Assosiaatiosopimuksessa määrätään myös kaikkien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien EU:n säädösten täydestä täytäntöönpanosta ja soveltamisesta.

Euron kannalta merkitykselliset EU:n pankki- ja rahoituspalvelusäädökset, jotka Andorran ruhtinaskunnan ja San Marinon tasavallan on pantava täytäntöön valuuttasopimusten nojalla, ovat vain osa niistä EU:n rahoituspalvelusäädöksistä, jotka maiden on otettava käyttöön assosiaatiosopimuksen nojalla. Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat EU:n säädökset ovat samat valuuttasopimuksissa ja assosiaatiosopimuksessa.

Eri sopimusten nojalla täytäntöönpantavat EU:n säädökset ovat osittain päällekkäisiä. Tämä tarkoittaa, että jos ei toteuteta toimia, päällekkäiset säädökset olisi lueteltava molempien sopimusten liitteissä. Tämän vuoksi olisi löydettävä ratkaisu, jolla selkeytetään velvollisuuksia ja vältetään päällekkäisiä toimia sekä taataan oikeusvarmuus ja sopimusten pikainen soveltaminen.

Valuuttasopimusten sisällyttäminen assosiaatiosopimukseen ei ole mahdollista, koska niillä on erilaiset tarkoitukset ja oikeusperustat. Valuuttasopimusten oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 219 artiklan 3 kohta. Sen mukaan neuvosto, joka edustaa ainoastaan niitä jäsenvaltioita, jotka ovat siirtyneet käyttämään euroa, toimii oletusarvoisesti määräenemmistöllä komission suosituksesta ja Euroopan keskuspankkia kuultuaan. Assosiaatiosopimus perustuu SEUT-sopimuksen 218 artiklaan, jonka mukaan Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan neuvosto, joka edustaa kaikkia jäsenvaltioita, tekee päätöksen sopimuksen tekemisestä.

Toteuttamiskelpoinen ja yksinkertainen ratkaisu on muuttaa valuuttasopimuksia.

[1] EUVL C 369, 17.12.2011, s. 1.
[2] EUVL C 121, 26.4.2012, s. 5.

Ehdotetulla muutoksella rahapoliittiset säädökset (kuten seteleitä ja kolikoita, petoksia ja väärennöksiä sekä tilastollista raportointia Euroopan keskuspankille koskevat säädökset sekä SEUT-sopimuksen 133 artiklan mukaiset säädökset) lueteltaisiin edelleen valuuttasopimusten liitteissä. Valuuttasopimuksiin lisättäisiin kuitenkin lauseke, jonka mukaan kaikki uudet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat EU:n säädökset ja kaikki euron kannalta merkitykselliset pankki- ja rahoitustoimintaa koskevat uudet EU:n säädökset sisällytetään assosiaatiosopimukseen sen jälkeen, kun näitä EU:n säädöksiä aletaan soveltaa assosiaatiosopimuksen nojalla. Siihen asti kun assosiaatiosopimuksen rahoituspalveluja koskevan pöytäkirjan osat tulevat voimaan assosioituneen valtion osalta ja kyseisiä osia koskevia EU:n säädöksiä aletaan soveltaa kyseiseen assosioituneeseen valtioon, asiaa koskeva EU:n säännöstö sisällytetään edelleen kyseisen assosioituneen valtion valuuttasopimusten liitteeseen ja otetaan huomioon kyseisessä liitteessä. Tätä menettelyä sovellettaisiin kuhunkin osaan, jos ne tulevat voimaan asteittain.

Assosiaatiosopimuksessa luetellut mutta euron kannalta merkitykselliset rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa sekä pankki- ja rahoitustoimintaa koskevat säädökset merkittäisiin selkeästi, jotta niiden täytäntöönpanoa voidaan arvioida samanaikaisesti myös valuuttasopimusten osalta. Näin varmistetaan, että assosiaatiosopimusta ja valuuttasopimuksia koskevien sekakomiteoiden kokousten esityslistat pysyvät yksinkertaisempina, ja vältetään sekakomiteoiden päällekkäinen toiminta. Komission yksiköt aikovat kutsua Euroopan keskuspankin kollegansa Euroopan komission valtuuskuntaan, joka osallistuu assosiaatiosopimuksella perustettuun rahoituspalveluja käsittelevään alakomiteaan, kun alakomitea keskustelee euron kannalta merkityksellisten rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa sekä pankki- ja rahoitustoimintaa koskevien säädösten täytäntöönpanosta.

Oikeusvarmuuden takaamiseksi valuuttasopimuksiin lisättäisiin toinen lauseke, jolla varmistetaan assosiaatiosopimuksen ja valuuttasopimusten riippumattomuus. Siinä määrättäisiin myös euron kannalta merkityksellisten pankki- ja rahoitustoimintaa sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien säädösten siirtämisestä valuuttasopimuksiin siinä tapauksessa, että assosiaatiosopimuksen soveltaminen keskeytetään kokonaan tai osittain tai päätetään.

Suositus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Andorran ruhtinaskunnan kanssa tehdyn valuuttasopimuksen ja San Marinon tasavallan kanssa tehdyn valuuttasopimuksen muuttamisesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 219 artiklan 3 kohdan,

ottaa huomioon komission suosituksen[1],

ottaa huomioon Euroopan keskuspankin lausunnon[2],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Unionilla on ollut yksinomainen toimivalta rahapolitiikkaa ja valuuttakurssia koskevissa asioissa euron käyttöönottopäivästä lähtien.

(2) Unioni on allekirjoittanut valuuttasopimukset Andorran ruhtinaskunnan[3] ja San Marinon tasavallan kanssa[4].

(3) Asiaa koskevat neuvottelut saatiin päätökseen joulukuussa 2023, ja unionin on määrä allekirjoittaa assosiaatiosopimus Andorran ruhtinaskunnan ja San Marinon tasavallan kanssa. Assosiaatiosopimuksen ja siihen liitetyn rahoituspalveluja koskevan pöytäkirjan mukaisesti Andorra ja San Marino liittyvät asteittain rahoituspalvelujen sisämarkkinoihin, mikä tarkoittaa, että Andorran ja San Marinon on saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöään kaikki rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa ja rahoituspalveluja koskeva unionin säännöstö ja uusi unionin lainsäädäntö.

(4) Sekä valuuttasopimuksissa että assosiaatiosopimuksessa määrätään, että Andorra ja San Marino panevat unionin säädökset täytäntöön. Kyseiset säädökset luetellaan valuuttasopimusten liitteissä.

(5) Molempien sopimustyyppien nojalla täytäntöön pantavat rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat unionin säädökset ovat identtiset. Rahoituspalveluja koskevat säädökset sitä vastoin ovat päällekkäisiä vain osittain. Valuuttasopimusten nojalla sovellettavat säädökset koskevat pääasiassa euron kannalta merkityksellisten rahoituslaitosten valvontaan liittyvää pankki- ja rahoituslainsäädäntöä, kun taas assosiaatiosopimuksen soveltamisalaan kuuluvat kaikki rahoituspalveluja koskevat unionin säädökset.

---

1 EUVL C […], […], s. […].
2 EUVL C […], […], s. […].
3 Euroopan unionin ja Andorran ruhtinaskunnan välinen valuuttasopimus (EUVL C 369, 17.12.2011, s. 1).
4 Euroopan unionin ja San Marinon tasavallan välinen valuuttasopimus (EUVL C 121, 26.4.2012, s. 5).

(6) Valuuttasopimukset ja assosiaatiosopimus ovat toisistaan riippumattomia, ja niillä on eri tarkoitukset ja oikeusperustat. Valuuttasopimusten oikeusperusta on SEUT-sopimuksen 219 artiklan 3 kohta, jonka mukaan neuvosto, joka edustaa ainoastaan niitä jäsenvaltioita, jotka ovat siirtyneet käyttämään euroa, toimii oletusarvoisesti määräenemmistöllä komission suosituksesta ja Euroopan keskuspankkia kuultuaan. Assosiaatiosopimus perustuu SEUT-sopimuksen 218 artiklaan, jonka mukaan Euroopan parlamentin hyväksynnän saatuaan neuvosto, joka edustaa kaikkia jäsenvaltioita, tekee päätöksen sopimuksen tekemisestä. Näin ollen sopimukset ovat toisistaan riippumattomia, eikä valuuttasopimuksia voida sisällyttää assosiaatiosopimukseen.

(7) Olisi löydettävä mekanismi, jolla korjataan eri sopimusten mukaisten samanlaisten velvoitteiden osittainen päällekkäisyys ja varmistetaan niiden sujuva vuorovaikutus. Toteuttamiskelpoinen ja yksinkertainen ratkaisu on muuttaa valuuttasopimuksia.

(8) Valuuttasopimuksiin olisi lisättävä lauseke, jonka mukaan kaikki uudet rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat unionin säädökset ja kaikki euron kannalta merkitykselliset pankki- ja rahoitustoimintaa koskevat uudet unionin säädökset sisällytetään assosiaatiosopimukseen sen jälkeen, kun näitä unionin säädöksiä aletaan soveltaa assosiaatiosopimuksen nojalla. Kaikkien näiden olemassa olevien tai tulevien säädösten täytäntöönpanon arviointi olisi tehtävä assosiaatiosopimuksen puitteissa, ja sillä voi olla merkitystä valuuttasopimusten soveltamisen kannalta.

(9) Rahapoliittisiin unionin säädöksiin olisi edelleen sovellettava yksinomaan valuuttasopimuksia.

(10) Valuuttasopimuksiin olisi sisällytettävä lauseke, jolla varmistetaan sopimusten riippumattomuus.

(11) Euron kannalta merkitykselliset pankki- ja rahoitustoimintaa sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat unionin säädökset, joista on tullut osa assosiaatiosopimusta, olisi sisällytettävä valuuttasopimuksiin automaattisesti, jos assosiaatiosopimuksen soveltaminen keskeytetään osittain tai kokonaan tai jos sen soveltaminen päätetään.

(12) Neuvosto päättää raha- tai valuuttajärjestelmää koskevien sopimusten muuttamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kun komissio neuvottelee Andorran ruhtinaskunnan kanssa tehdyn valuuttasopimuksen ja San Marinon tasavallan kanssa tehdyn valuuttasopimuksen muuttamisesta, se pyrkii tekemään valuuttasopimuksiin seuraavat muutokset:

a) Lisätään valuuttasopimuksiin lauseke, jolla kaikki uudet euron kannalta merkitykselliset pankki- ja rahoituslainsäädäntöä koskevat unionin säädökset ja kaikki rahanpesun tai terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat uudet unionin säädökset sisällytetään yksinomaan assosiaatiosopimuksen asianomaiseen liitteeseen, kun näitä unionin säädöksiä aletaan soveltaa assosiaatiosopimuksen nojalla.

b) Lisätään valuuttasopimuksiin lauseke, jolla varmistetaan, että kaikkien olemassa olevien tai uusien euron kannalta merkityksellisten pankki- ja rahoituslainsäädäntöä koskevien unionin säädösten ja rahanpesun tai terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien unionin säädösten täytäntöönpanon arviointi olisi tehtävä assosiaatiosopimuksen puitteissa ja että sillä voi olla merkitystä valuuttasopimusten soveltamisen kannalta. Lausekkeessa olisi myös selkeästi todettava, että euron kannalta merkitykselliset pankki- ja rahoituslainsäädäntöä koskevat unionin säädökset on merkittävä selkeästi, jotta niiden täytäntöönpanoa voidaan arvioida samanaikaisesti myös valuuttasopimuksen osalta, sillä myös kaikkien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien unionin säädösten arviointi tehdään samanaikaisesti.

c) Lisätään valuuttasopimukseen lauseke, jolla selkeästi merkitään euron kannalta tarpeelliset pankki- ja rahoituslainsäädäntöä koskevat unionin säädökset sekä kaikki rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat unionin säädökset, jotka on lueteltu assosiaatiosopimuksessa mutta joilla on merkitystä euron sujuvan käytön ja suojaamisen kannalta, jotta näiden säädösten täytäntöönpanoa Andorran ruhtinaskunnassa ja San Marinon tasavallassa voidaan arvioida samanaikaisesti sekä assosiaatiosopimuksen että valuuttasopimusten osalta.

d) Lisätään valuuttasopimuksiin lauseke, jolla kaikki euron kannalta merkitykselliset pankki- ja rahoituslainsäädäntöä koskevat uudet unionin säädökset ja kaikki rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat uudet unionin säädökset, joista on tullut osa assosiaatiosopimusta, sisällytetään automaattisesti valuuttasopimusten liitteisiin, jos assosiaatiosopimuksen soveltaminen keskeytetään osittain tai kokonaan tai jos sen soveltaminen päätetään.

e) Lisätään valuuttasopimuksiin lauseke, jolla varmistetaan, että luonteeltaan rahapoliittisiin unionin säädöksiin sovelletaan edelleen yksinomaan valuuttasopimuksia.

Komissio ilmoittaa Andorran ruhtinaskunnalle ja San Marinon tasavallalle tarpeesta ja unionin valmiudesta muuttaa valuuttasopimuksia.

2 artikla

Annetaan komissiolle valtuudet neuvotella, tehdä ja allekirjoittaa Andorran ruhtinaskunnan kanssa tehdyn valuuttasopimuksen muutos neljällä kielellä: katalaani, ranska, englanti ja espanja. Näillä kielillä laaditut tekstit ovat yhtä todistusvoimaisia.

Annetaan komissiolle valtuudet neuvotella, tehdä ja allekirjoittaa San Marinon tasavallan kanssa tehdyn valuuttasopimuksen muutos englannin kielellä.

Tämä päätös on osoitettu komissiolle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja